

Debreceni Ítéltábla

Bf.I.465/2025/9.

A Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2025. október 9. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az életveszélyt okozó testi sértés bűntette miatt Terheltl ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2025. május 23. napján kihirdetett 19.B.134/2024/36. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy megállapítja, miszerint a vádlott a szabadságvesztés büntetésből a végrehajtás elrendelése esetén legkorábban a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Egyéb részekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú bíróság határozata ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt ügydöntő határozatában a bizonyítás lefolytatását követően tárgyaláson Terheltl vádlottat (életveszélyt okozó) testi sértés bűntette [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdés, (8) bekezdés 1. fordulat] miatt 2 év, végrehajtásában 5 év próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre ítélte. Megállapította, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén feltételes szabadságra nem bocsátható. A lefoglalt fanyelű kést elkobozta, rendelkezett egyéb bűnjelekről (lefoglalás megszüntetés és a sértettnek kiadás, valamint megsemmisítés) és kötelezte a vádlottat 464 493 Ft bűnügyi költség viselésére.

[2] Az ítélet ellen a kihirdetést követően az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére, kizárólag a büntetés súlyosítása, végrehajtandó, magasabb tartamú

szabadságvesztés és közügyektől eltiltás alkalmazása érdekében (36. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal). Indokai szerint az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó szempontokat feltárta, azonban a büntetési tétel alsó határának megfelelő két év, végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés túl enyhe, a vádlottal szemben hosszabb tartamú, végrehajtandó büntetés és közügyektől eltiltás indokolt (Hajdú-Bihar Vármegyei Főügyészség B.380/2023/33.).

[3] A vádlott és a védő tudomásul vették az elsőfokú ítéletet.

[4] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.270/2025/2. számú észrevételében a vádhatósági fellebbezést fenntartva – tanácsülésen történő elbírálás mellett – az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatására, a szabadságvesztés tartamának felemelésére, a próbaidőre felfüggesztés mellőzésére és közügyektől eltiltás kiszabására, egyéb részekben a határozat helybenhagyására tett indítványt.

[5] A védő a másodfokú bíróság területén működő ügyészség átiratára észrevételt tett, melyben a vádhatósági fellebbezést nem találva alaposnak, az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta (7. sorszámú másodfokú irat).

[6] Az ítéltábla az ügyészségi perorvoslatot a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése alapján – a szintén erre irányuló ügyészi indítványnak megfelelően – a törvényi előfeltételek megvalósulására figyelemmel tanácsülésen bírálta el.

[7] A fellebbezés nem alapos.

[8] Az ügyészség a jogorvoslatot kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdés a) pontja alapján jelentette be, ezért a másodfokú bíróság az ítéletnek csak a fellebbezéssel sérelmezett részét bírálta felül a Be. 590. § (3) bekezdése szerint.

[9] A Be. 590. § (5) bekezdésének szabályai azonban a felülbírálatot kiterjesztik a szankciós fellebbezésnél is az eljárási szabályok betartására, az abszolút és súlyos relatív hibából eredő hatályon kívül helyezési okok esetleges fennállására, a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezésekre, ha a vádlottat fel kell menteni vagy vele szemben az eljárást meg kell szüntetni, valamint a büncselekmény minősítésére vonatkozó rendelkezésre [Be. 590. § (5) bekezdés a) pont, aa) és ab) alpontok – c) pont, (5a) bekezdés]. Értelmszerűen a mértékes fellebbezésnél a büntetés kiszabása a fellebbezés oka és a cél: a büntetésre vonatkozó rendelkezés megváltoztatása, ezért a Be. 590. § (5) bekezdés d) pontban foglaltak jelen esetben a Be. 590. § (3) bekezdésében írtaknak feleltethetők meg. Ezen túl a másodfokú bíróság hivatalból vizsgálta a Be. 590. § (7) bekezdésének előírása szerint az egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezéseket is.

[10] A Be. 591. § (2) bekezdés a) pontja értelmében ugyanakkor a másodfokú bíróság nem vizsgálhatta és nem is vizsgálta az elsőfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát a törvényszék által megállapított tényállásra alapította, mivel a fellebbezést kizárólag a Be. 583. § (3) bekezdése alapján jelentették be. Ebben az esetben az elsőfokon megállapított tényállás rögzül, azaz a tényálláshoz kötöttség teljes.

[11] Az ítéltábla a felülbírálat során megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perjogi szabályokat betartva folytatta le. Nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a-h) pont], sem olyan relatív eljárási hibát [Be. 609. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a-d) pont], ami az érdemi felülbírálatot kizárta volna. Ilyen eljárási szabálysértésre az eljárás résztvevői sem hivatkoztak.

[12] Az anyagi jogi kérdések felülbírálata során (BH2023. 4.I.) elsődlegesen azt kell leszögezni, hogy a Btk. 2. § (1), (2) bekezdése alapján az elkövetéskor hatályos büntető törvényt kell alkalmazni, mert az új törvényi szabályok nem eredményeznek enyhébb elbírálást.

[13] A másodfokú eljárásban nem módosítható, irányadó tényállás alapján az elsőfokú bíróság törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére és a cselekmény minősítése is megfelel az anyagi jogi szabályoknak. Nem volt észlelhető olyan büntethetőségi akadály vagy más körülmény, mely a vádlott felmentését, vagy eljárás megszüntetését tette volna szükségessé.

[14] A vádlott cselekménye valóban a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (8) bekezdés 1. fordulata szerinti életveszélyt okozó testi sértés büntettének minősül. Az indokolt ítélet ugyan részletesebben nem tért ki rá, de a tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt indokolás helyesen tartalmazza, hogy a vádlott késsel véghez vitt cselekménye – a jogos védelem körébe nem vonhatóan – a Btk. 160. § (1) bekezdése szerinti eshetőleges szándékkal elkövetett alapeseti emberölés büntettének kísérletét valósította meg. A vádlott azonban emberölés büntettének kísérlete miatt az önkéntes eredmény-elhárítás folytán nem büntethető. A maradékbűncselekményben – mely az életveszélyt okozó testi sértés büntette – a bűnösségét viszont meg kellett állapítani. Szankciós fellebbezést követően az elsőfokú bíróság a törvénynek és követett gyakorlatnak megfelelően készített ún. rövidített formájú indokolást (ami a cselekmény jogi minősítését nem részletezi) határozatához, a speciális anyagi jogi helyzetben (az élet elleni cselekménynél büntethetőséget kizáró ok és ennek jogkövetkezményei) azonban indokolt volt egy tömörebb írásbeli határozati tartalmi összefoglalás, melyet egyébként helyesen tartalmaz az ítélet szóbeli indokolását rögzítő jegyzőkönyv.

[15] A büntetés kiszabása során irányadó szempontokat az elsőfokú bíróság alapvetően megfelelően feltárta, értékelte és a vádlottal szemben a büntetési célok elérésére alkalmas, a büntetéskiszabási elvekkel összhangban álló, tetтарыыos büntetést szabott ki, mely kifejezi az egyéniesítést is. A bűnösségi körülmények csak annyiban helyesbítendők, hogy az eredmény elhárítására törekvés külön nem enyhít a kétszeres értékelés tilalma folytán, hiszen az valósította meg az emberölés miatti felelősség alóli mentesülést, ellenben az életveszély közvetett formája igen. Ettől függetlenül az igen jelentős sértetti közrehatásra és a vádlott büntetlen előéletére figyelemmel a vádlottnál – egyetértve az elsőfokú bírósággal – elegendő a szabadság elvonása nélkül járó ún. feltételes elítélés. Lényeges szigorítására, végrehajtandó büntetés és közügyektől eltiltás alkalmazására a másodfokú bíróság sem látott alapot, így az ügyészégi fellebbezés nem volt eredményes.

[16] Az ítéletnek megfelelnek a szabadságvesztés végrehajtási fokozatára, a lefoglalt bűnjelekre és a bűnügyi költség viselésére vonatkozó, egyszerűsített felülvizsgálat tárgyát képező rendelkezései is.

[17] A *feltételes szabadságra bocsátást érintő*, a vádlottat a kedvezményből kizáró rendelkezés azonban téves. Kétségtelen, hogy a Btk. 38. § (1) bekezdés – szakítva a modern magyar büntetőjog hagyományos szabályozásával, így az 1978. évi IV. törvény (korábbi Btk.) normáival, előírja, hogy határozott ideig tartó szabadságvesztés esetén a bíróság az *ügydöntő határozatában* megállapítja a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontját, vagy – a (4) bekezdésben meghatározott esetekben – azt, hogy a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége kizárt.

A törvény és a követett gyakorlat szerint, ha a bíróság a szabadságvesztés végrehajtását felfüggeszti, akkor kizáró körülmény hiányában megállapítja az ügydöntő határozatban, hogy a terhelt a végrehajtás elrendelése esetén mely időtartam letöltése után bocsátható legkorábban feltételes szabadságra. A feltételes szabadságra bocsátás kizárásáról azonban a Btk. 38. § (5) bekezdés b) pontjában írt ok (a hozzátartozó sérelmére elkövetett nyolcévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel fenyegetett személy elleni erőszakos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztésre ítélet) miatt, mint jelen esetben viszont nem rendelkezhet. Egyrészt azért nem, mert a törvény kifejezetten végrehajtandó szabadságvesztést rögzít a Btk. 38. § (5) bekezdésben (miként a (4) bekezdés e) pontjában felsorolt cselekmények elkövetésekor is), másfelől a Btk. 38. § (1) bekezdése a (4) bekezdésben meghatározott esetekben írja elő határozott és egyértelmű kötelezettségként a kedvezmény kizárását. A törvény grammatikai és logikai értelmezéséből következik, hogy a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésnél, ahol a Btk. 38. § (5) bekezdés b) pontja alapozná meg főszabályként a kizárást, nem lehet kimondani, hogy a terhelt a végrehajtás elrendelése esetén feltételes szabadságra nem bocsátható. Ezt kifejezetten a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabásakor írja elő a törvény. A felülbírált és vizsgált esetben az általános szabály érvényesül, és a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pont alapján a vádlott feltételes szabadságra bocsátható, legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon, melyet viszont valóban rögzíteni kell a határozatban. Ezen okok miatt a részletezett rendelkezést az ítéltábla módosította, megállapítva, hogy a vádlott feltételes szabadságra bocsátható az idézettek szerint a végrehajtás elrendelése esetén.

E körben nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a felfüggesztett szabadságvesztés ún. feltételes elítélés, mely lényegében egy függő jogi helyzetet teremt és az elrendelést, amikor szóba kerülhet a tényleges töltés és tartama, jövőbeni, nem ismert tények határozzák meg.

[18] A kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 606. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, míg a törvénynek megfelelő rendelkezéseit a Be. 605. § (1) bekezdés alkalmazásával helyes indokainál fogva helybenhagyta.

[19] Ellentétes döntés hiányában a másodfokú határozat ellen fellebbezésnek nincs helye [Be. 615. § (1), (2), (2a) bekezdés].

Debrecen, 2025. október 9.

Dr. Háger Tamás sk. a tanács elnöke-előadó bíró, Dr. Bakó József sk. bíró, Dr. Diószegi Attila sk. bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 19.B.134/2024/36. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.465/2025/9. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2025. október 9.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke